

Bölüm 1

OVARYUMLARIN HİSTOLOJİSİ

Nejat ÜNLÜKAL¹

Giriş

Ovaryumlar her biri yaklaşık 4 cm uzunluğunda, 2 cm eninde ve 0,8 cm kalınlığında, ağırlığı da 3 ilâ 5 gr kadar olup küçük pelvisin yan duvarında bulunan fossa ovarica'ya yerleşmiş; erkekteki testislerin karşılığı olan bir çift organdır. Gebelikte uterus ile birlikte karın boşluğuna doğru yukarı çekilir ve orada kalırlar⁽¹⁾. Menapozdan sonra reproduktif çağıdaki dördte biri ebatlarındadır⁽²⁾

İç genital organlardan olan ovaryum östrojen ve progesteron gibi hormonları salgılamasıyla endokrin, sekonder oositi dışarı atmasıyla da ekzokrin bir bez olarak nitelendirilir⁽³⁾. Dışı gametin üretimi, östrojen ve progesteron salgılanması, doğum sonrası üreme organlarının büyümesinin regülasyonu ve sekonder cinsiyet karakterlerinin gelişimi gibi görevleri vardır⁽⁴⁾.

Uterusa ve pelvis duvarına bazı bağlarla tutunurken; uterusun yan kenarlarında uzanan Ligamentum Latum'a tutunmasını sağlayan mezoovaryum denilen bağ dokusu da hilus adı verilen organa damar ve sinirlerin girip çıktığı yerde bulunur. Ovulasyondan önce pembemsi gri renkli periton ile örtülü olup parlak ve düzgün bir yüzeye sahipken; ovulasyondan sonra meydana gelen skatrisler nedeniyle yüzeyi düzgünlüğünü kaybeder ve aynı zamanda ovumun delerek dışarı çıkması için peritonun yapısı değişerek mat-gri bir renk alır^(1, 3).

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Histoloji ve Embriyoloji Abd., nejatunlukal@gmail.com

KAYNAKÇA

1. Kaplan A, Alaittin E. Anatomi. Ankara: Güneş Kitabevi; 2014. 337-8 p.
2. Ross H, JL P. Histoloji konu anlatımı ve atlas. Baykal B, editor. Ankara: Palme Yayıncılık; 2014. 784-5 p.
3. Kalaycı Ş. Histoloji. Bursa: Uludağ Üniversitesi Basımevi; 1986. 223-33 p.
4. Kierszenbaum AL, Tres LL. Histoloji ve Hücre biyolojisi: Patolojiye Giriş. Demir R, editor. Ankara: Palme Yayıncılık; 2021.
5. Eşrefoğlu M. Özel Histoloji: İstanbul Tıp Kitabevi; 2016.
6. Erkoçak A. Özel Histoloji: Baskı Ajans- Türk Matbaası; 1973.
7. Adams AT, Auersperg N. A cell line, ROSE 199, derived from normal rat ovarian surface epithelium. *Experimental cell biology*. 1985;53(4):181-8.
8. Auersperg N, Maclaren IA, Kruk PA. Ovarian surface epithelium: autonomous production of connective tissue-type extracellular matrix. *Biology of reproduction*. 1991;44(4):717-24.
9. Ng A, Tan S, Singh G, et al. Lgr5 marks stem/progenitor cells in ovary and tubal epithelia. *Nature cell biology*. 2014;16(8):745-57.
10. Kinnear HM, Tomaszewski CE, Chang FL, et al. The ovarian stroma as a new frontier. *Reproduction (Cambridge, England)*. 2020;160(3):R25-r39.
11. Bukovsky A. Ovarian stem cell niche and follicular renewal in mammals. *Anatomical record (Hoboken, NJ : 2007)*. 2011;294(8):1284-306.
12. Victor P. Eroschenko. Di Fiore'nini histoloji atlası: fonksiyonel ilişkileriyle. Demir R, editor: Palme Yayıncılık; 2013.
13. Erbeni T. Histoloji 2. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım; 1985.
14. Mescher AL. Junqueira Temel Histoloji Konu ve Atlas Solakoğlu S, Erdoğan A, Mutlu HS, editors. İstanbul: Güneş Tıp Kitabevleri; 2019.
15. Aşan E, Dağdeviren A. Moleküler Histoloji Hücre. Ankara: Atlas Kitapçılık. 2012.
16. Cox RT, Spradling AC. A Balbiani body and the fusome mediate mitochondrial inheritance during *Drosophila* oogenesis. *Development (Cambridge, England)*. 2003;130(8):1579-90.
17. Tekelioğlu M. Genel tıp histolojisi. Ankara: Dumat Ofset Matbaacılık; 1995.
18. Şeftalioğlu A. İnsan Embriyolojisi. Ankara: Alp Ofset Matbaacılık. 2003;4:46-8.